

	<p><u>Global Rəqabətlik Hesabatı üzrə</u> (1.18 Maraqlar münaqişəsinin tənzimlənməsi)</p>	18-ci yer, 77 bal	<p>Bu indeks direktorların şirkətin aktivlərini şəxsi maraqları üçün istifadə etməyindən səhmdarların nə dərəcədə qorunduğunu ölçür. Qiymət 0 və 10 (ən yaxşı) aralığında dəyişir. İndeks maraqlar münaqişəsini tənzimləyən qaydaları üç istiqamətdə qiymətləndirir:</p> <p>1) əlaqəli tərəflər arasında əməliyyatlarda şəffaflıq; 2) səhmdarların direktorları sui-istifadə hallarında məhkəməyə verə bilmək gücü; 3) səhmdarların məhkəmə prosesində sübutları əldə edə bilməsi və xərclərin bölüşdürülməsinə nail olmaları.</p>					
2.	<p>6.2. Səhmdarın idarəetmə dərəcəsi indeksi (0-20)</p> <p><u>Global Rəqabətlik Hesabatı üzrə</u> (1.19 Səhmdar idarəetməsi)</p>	0 bal	<p>Səhmdarın idarəetmə dərəcəsi indeksi səhmdar hüquqlarının dərəcəsi, sahiblik və nəzarət dərəcəsi, korporativ şəffaflıq dərəcəsi indeksləri üzrə orta göstəricidir. İndeks 0–20 bal aralığında dəyişir və daha yüksək qiymətlər səhmdarların korporativ idarəetmədə hüquqlarının daha güclü olduğunu göstərir. Fond birjası listinqində aktiv birja əməliyyatları həyata keçirən və dövlətə məxsus olmayan şirkətlərin sayı 10-dan az olduğu halda verilən ballar nəzərə alınmır.</p> <p>Bu indeks səhmdarların korporativ idarəetmədə hüquqlarını ölçür. Qiymət 0 və 10 (ən yaxşı) aralığında dəyişir. İndeks yaxşı idarəetmənin üç istiqamətini qiymətləndirir:</p> <p>1) mühüm korporativ qərarların verilməsində səhmdarların hüquqları və rolu;</p>	<p>Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:</p>				
				1. Kiçik investorların maraqlarının qorunması ilə bağlı alt indikatorlar üzrə tələblərin təhlil edilməsi və nəticələri üzrə qanunvericilikdə dəyişiklik edilməsinə dair müvafiq təkliflərin hazırlanması	15.03.2021	İqtisadiyyat Nazirliyi, Mərkəzi Bank, Ədliyyə Nazirliyi	Elçin İbrahimov, Arif Cəlilov	
				2. Aparılmış islahatların, o cümlədən maliyyə bazarları sahəsində islahatların və Bakı Fond Birjasında (BFB) listinqlə bağlı yeniliklərin və listinqin üstünlükləri barədə məlumatların biznes ictimaiyyəti tərəfindən mənimsənilməsinə təmin etmək üçün biznes nümayəndələri və konsaltinq firmaları ilə görüşlərin keçirilməsi, onların məlumatlandırılması	01.03.2021 01.04.2021 01.05.2021 01.09.2021 01.11.2021	Mərkəzi Bank, İqtisadiyyat Nazirliyi	Arif Cəlilov, Elmar İsayev	
		2-ci yer, 87 bal		3. Fond birjasında qiymətli kağızların ticarətə buraxılması (listinq) imkanlarının genişləndirilməsi üçün qeyri-dövlət şirkətlərində korporativ standartların inkişaf etdirilməsi istiqamətində təkliflərin hazırlanaraq Komissiyaya təqdim olunması	01.04.2021	İqtisadiyyat Nazirliyi, Mərkəzi Bank, Ədliyyə Nazirliyi	Elçin İbrahimov, Arif Cəlilov	

<p align="center"><u>Global İnnovasiya İndeksi üzrə</u> (4.2.1. Kiçik investorların qorunması)</p>	<p align="center">2-ci yer, 81,7 bal</p>	<p>2) səhmdarları İdarə Heyətinin həddindən artıq nəzarətindən və məhdudiyyətlərindən qoruyan sistem; 3) mülkiyyət payları, kompensasiyalar, audit və maliyyə məsələlərində korporativ şəffaflıq.</p> <p>Bu indikator maraqlar münaqişəsinin ölçülməsi ilə bağlı idarəetmə indeksini və səhmdarlar arasında idarəetmənin indeksini ölçmək üçün müəyyən edilir. Maraqlar münaqişəsinin tənzimlənməsi indeksi səhmdarların şirkətin idarəetməsində direktorlar şurası ilə yarana biləcək aşağıdakı 3 halla bağlı maraqlar münaqişəsinin tənzimlənməsini müəyyən edir:</p> <p>1) maraqlı tərəflərin əməliyyatlarında şəffaflıq (açıqlama dərəcəsi indeksi); 2) səhmdarların məsul direktorların tutulması (saxlanması) və ya onları məhkəməyə vermək imkanının olması (direktorların məsuliyyət indeksi); 3) səhmdarların idarəetmədə rolu. Bu aşağıdakı 3 komponent əsasında müəyyən olunur:</p> <p>3.1. Səhmdarların hüquqları və əsas korporativ qərarlardakı rolu (səhmdarların hüquqları indeksi); 3.2. Səhmdarların idarə heyətinin əlavə nəzarətindən mühafizəsi ilə bağlı idarəetmədə qorunması (mülkiyyət və nəzarət indeksi); 3.3. Sahibkarlıq paylarının korporativ şəffaflığı, kompensasiya, audit və maliyyə perspektivləri (korporativ şəffaflıq indeksi). İndeks, həmçinin müvafiq hüquqlar və təminatların alt-bəndlərinin</p>	<p>4. “Əsas bazar (Premium Market)” və “Standart bazar (Standard Market)” seqmenti üzrə listing tələblərinə cavab verəcək səhmləri olan qeyri-dövlət şirkətlərinin fəaliyyətinin stimullaşdırılması və onların rəqabətqabiliyyətliliyinin artırılması üçün dəstək tədbirləri (güzəştli kreditlər, ixrac imkanlarının artırılması, rəqabətqabiliyyətli istehsalın dəstəklənməsi və s.) ilə bağlı təkliflərin hazırlanaraq Komissiyaya təqdim olunması</p>	<p>01.04.2021</p>	<p>İqtisadiyyat Nazirliyi, Mərkəzi Bank, Ədliyyə Nazirliyi</p>	<p>Elçin İbrahimov, Arif Cəlilov</p>
		<p>5. Kapital bazarında əlverişli vergi mühitinin yaradılması üzrə vergi qanunvericiliyinə dəyişiklik layihəsinin hazırlanması və müvafiq qaydalara uyğun şəkildə Komissiyaya təqdim olunması</p>	<p>01.03.2021</p>	<p>Mərkəzi Bank, İqtisadiyyat Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi</p>	<p>Arif Cəlilov, Nicat İmanov</p>	
		<p>6. BFB tərəfindən həyata keçirilən Listing Məsləhət Proqramı çərçivəsində kapital bazarından maliyyələşmə təşəbbüsü olan şirkətlərin dəstəklənməsi üçün aşağıdakı tədbirlərin görülməsi: - sertifikatlı təlim proqramlarının yaradılması; - onlayn təlimlərin keçirilməsi; - məlumatlandırıcı bildiriş və bukletlərin göndərilməsi; - sosial şəbəkələrdə təbliğat işinin aparılması.</p>	<p>Hər rüb</p>	<p>Mərkəzi Bank, İqtisadiyyat Nazirliyi</p>	<p>Arif Cəlilov, Elmar İsayev</p>	
		<p>7. Kapital bazarından çevik maliyyələşmə imkanlarının yaradılması məqsədilə qiymətli kağızların emissiyası prosesinin elektronlaşdırılması işinin tamamlanması və yenilənmiş sistemin təqdimatının keçirilməsi</p>	<p>30.12.2021</p>	<p>Mərkəzi Bank</p>	<p>Anar Quliyev, Asəf Məmmədov</p>	
<p>8. Listingə daxil edilmək üçün müvafiq prosedurların qabaqcıl ölkələrin bu sahədəki təcrübəsi nəzərə alınmaqla daha da sadələşdirilməsi və bu barədə Komissiyaya məlumatın verilməsi</p>	<p>01.04.2021</p>	<p>Mərkəzi Bank, İqtisadiyyat Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi</p>	<p>Arif Cəlilov, Elçin İbrahimov</p>			
<p align="center"><u>Global İmkan İndeksi üzrə</u> (4.3. İncə invest hüquqlarının qorunması)</p>	<p align="center">m/y</p>					

			<p>məhdud şirkətlərdə mövcud olub-olmamasını müəyyənləşdirir. Məlumatlar qiymətli kağızlar sahəsində idarəetmə, korporativ hüquq, mülki qanunvericilik və məhkəmə hüququ əsasında korporativ və qiymətli kağızlar sahəsində hüquqşünasların keçirdiyi sorge əsasında müəyyən olunur.</p>	<p>9. BFB-də listing prosesinin təkmilləşdirilməsi və daha da genişləndirilməsi ilə əlaqədar aşağıdakı tədbirlərin görülməsi:</p> <p>9.1. Qiymətli kağızların (səhm və ya istiqrazlar) listingi üçün BFB-nin internet sahifəsində əsas pəndə xüsusi bölmənin ayrılması və çoxfunksiyalı axtarış mexanizminin yaradılması</p> <p>9.2. Listingdə olan hər bir qurum və şirkət üçün şəxsi kabinetin yaradılması və bu kabinet vasitəsilə aşağıdakı məlumat və sənədlərin paylaşılması üçün şəraitin təşkil edilməsi, bu məqsədlə BFB-nin internet sahifəsində ayrıca bölmənin yaradılması (ümumi listing siyahısında şirkətin adının üzərinə vurduqda müvafiq məlumatları əks etdirən bölmə açılır):</p> <ul style="list-style-type: none"> - qiymətli kağızların listingə daxil edilməsi üçün ərizə-anketdə (Forma №1) qeyd olunan məlumatlar (konfidensial məlumatlar istisna olmaqla) və maliyyə bazarı iştirakçılarını maraqlandıran digər zəruri məlumatlar (məlumatların siyahısı BFB tərəfindən təsdiq edilir); - qeyri-dövlət şirkətlərinin qiymətli kağızları üzrə aparılan ticarət əməliyyatları barədə məlumatlar (qiymət, həcm, dəyər, tarix və s.); - qiymətli kağızı tədavülə buraxan qurum və ya şirkət tərəfindən dərc olunan yeniliklər və xəbərlər (Mərkəzi Bankın Məlumatların Elektron Açığlanması Sistemində müvafiq şirkətlə bağlı dərc olunan aidiyyəti elanlar və ya xəbərlərin dərhal paralel olaraq, BFB-nin müvafiq bölməsində əks etdirilməsi, eləcə də şirkətin fəaliyyəti ilə bağlı səhmdarları maraqlandıran məlumatların, o cümlədən müvafiq şirkətin internet sahifəsində yayılan aidiyyəti xəbərlərin xüsusi bölmədə mütəmadi olaraq yenilənməsi); - qiymətli kağızı tədavülə buraxan qurum və ya şirkətin illik maliyyə-iqtisadi və digər hesabatları. 	<p>01.04.2021</p>	<p>Mərkəzi Bank</p>	<p>Arif Cəlilov</p>
					<p>01.03.2021</p>	<p>Mərkəzi Bank, İqtisadiyyat Nazirliyi</p>	<p>Arif Cəlilov, Elçin İbrahimov</p>

			10. Bu Fəaliyyət Planının 2-ci bölməsinin 9-cu bəndində nəzərdə tutulmuş şəxsi kabinet və xüsusi bölməyə hazırda listingdə olan şirkətlər barədə məlumatların daxil edilməsinin tamamlanması	15.03.2021	Mərkəzi Bank, İqtisadiyyat Nazirliyi	Arif Cəlilov, Elçin İbrahimov
			<i>11. Qiymətli kağızları kütləvi təklif edilmiş və tənzimlənən bazarda ticarətə buraxılmış emitentlərlə (listingdə olanlar) bağlı "Qiymətli kağızlar bazarı haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Qanun) müvafiq maddələrinin tələblərindən irəli gələn aşağıdakı tədbirlərin görülməsi:</i>			
			11.1. Qanunun 7.1-ci maddəsinə uyğun olaraq investisiya qiymətli kağızlarının emissiya prospektinin (01.01.2021-ci il tarixədək təsdiqlənən və digər) fond birjasının internet səhifəsində açıqlanmasının təmin edilməsi	01.03.2021 01.05.2021 (digər)	Mərkəzi Bank	Arif Cəlilov
			11.2. Qanunun 75.6-cı maddəsinə uyğun olaraq illik və yarımillik hesabatların fond birjasının internet səhifəsində açıqlanmasının təmin edilməsi (2018-2020-ci illər və növbəti dövrlər)	15.03.2021 (son 3 il üzrə) Mütəmadi (növbəti dövrlər)	Mərkəzi Bank	Arif Cəlilov
			12. Listingə daxil edilmək üçün müvafiq parametrlərə cavab verən qeyri-dövlət şirkətlərinin, xüsusilə maliyyə institutları və iri sahibkarlıq subyektlərinin cəlb edilməsi məqsədilə tədbirlərin görülməsi, bu sahədə məlumatlandırma-təbliğat işlərinin aparılması və bu barədə müvafiq hesabatın Komissiyaya təqdim olunması	Hər rüb	Mərkəzi Bank, İqtisadiyyat Nazirliyi	Arif Cəlilov, Elmar İsayev
			13. BFB-də qiymətli kağızların listingə daxil edilməsi üçün ərizə-anketlərin nəzərdən keçirilməsi və qabaqcıl ölkələrin bu sahədəki təcrübəsi nəzərə alınmaqla ərizə-anketlərin daha da təkmilləşdirilməsi və yeniliklər barədə məlumatların aidiyyəti üzrə təqdim olunması	01.03.2021	Mərkəzi Bank, İqtisadiyyat Nazirliyi	Arif Cəlilov, Elçin İbrahimov

				14. Azərbaycan Investisiya Şirkəti tərəfindən fond birjası vasitəsilə özəl şirkətlərin səhmlərinə investisiyaların qoyulması, eyni zamanda hazırda investisiya edilmiş şirkətlərin BFB-də listinqə çıxışının təşviqi	Hər rüb	İqtisadiyyat Nazirliyi, Mərkəzi Bank	Məmməd Balacənov, Arif Cəlilov
				15. Listinqdə olan qeyri-dövlət şirkətləri və onlarla bağlı BFB-nin internet sahifəsinə daxil edilən məlumatlar üzrə monitorinqlərin aparılması, qeyri-aktiv və ya müvafiq tələblərə cavab verməyən şirkətlərlə aidiyyəti işlərin görülməsi, zəruri məlumatı olmayan və ya natamam məlumatı olan şirkətlər üzrə izahatəddici tədbirlər əsasında məlumatların və ya müvafiq materialların yenilənməsi və nəticələri barədə hesabatın Komissiyaya təqdim olunması	Hər rübdə bir dəfə	Mərkəzi Bank, İqtisadiyyat Nazirliyi	Arif Cəlilov, Natiq Şirinov
				16. Bu Fəaliyyət Planının 2-ci bölməsinin 2-ci, 6-cı və 8-15-ci bəndlərində nəzərdə tutulmuş tədbirlərin həyata keçirilməsinə aidiyyəti qurumun (BFB-nin) cəlb olunması üçün müvafiq işlərin görülməsi	Mütəmadi	Mərkəzi Bank	Arif Cəlilov

Global Rəqəbətlik Hesabatı

3.	11.05 Sahibkarlıq riskləri	13-cü yer, 63,2 bal	Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən həyata keçirilən sorğuda "Sizin ölkənizdə insanlar sahibkarlıq riskinə nə dərəcədə meyillidir?" [1 = heç meyilli deyillər; 7 = çox meyillidirlər] sualına cavab.	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi: 1. Sahibkarlıq subyektlərinin qarşılaşdıqları risklər və onların idarə edilməsi məsələləri ilə bağlı sahibkarlar arasında sorğuların keçirilməsi, nəticələri üzrə təhlillər aparmaqla müvafiq təkliflərin hazırlanaraq Komissiyaya təqdim edilməsi; 2. Vergi, gömrük və digər əlaqəli sahələrdə olan islahatların bu indikatora təsirinin öyrənilməsi və nəticələri üzrə təkliflərin hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi; 3. Biznes düşüncə tərzinin inkişaf etdirilməsi və təşviqi.	IV rüb 2021-ci il	İqtisadiyyat Nazirliyi, Dövlət Gömrük Komitəsi, Mərkəzi Bank	Sərxan Səmədov
----	-----------------------------------	---------------------	---	--	-------------------	--	----------------

4.	11.06 İdarəetmənin ötürülməsi istəyi	33-cü yer, 64,4 bal	Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən həyata keçirilən sorğuda "Sizin ölkənizdə yüksək vəzifəli idarəedicilər səlahiyyətlərini öz tabeliyində olan şəxslərə nə dərəcədə ötürürlər?" [1 = heç ötürümlər; 7 = böyük ölçüdə ötürürlər] sualına cavab.	<p>Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurum tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən həmin quruma zəruri dəstəyin göstərilməsi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Şirkətin idarə edilməsi zamanı səlahiyyətlərin ötürülmə biləcəyi uyğun şəxslərin müəyyənləşdirilməsi, səlahiyyətlərin ötürülməyi şəxslə yuxarı vəzifəli şəxs arasında vəzifələrin və məsuliyyətin düzgün bölüşdürülməsi, səlahiyyətlərin ötürülməyi şəxsin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi və nəzarətin təmin edilməsi ilə bağlı vəziyyətin təhlil edilməsi məqsədilə sahibkarlar arasında sorğuların və görüşlərin keçirilməsi, əldə edilən nəticələrin təhlili; 2. Korporativ idarəetmə standartlarının tətbiqinin təşviq edilməsi; 3. Biznes etikası və korporativ sosial məsuliyyət barədə təşviqedici, stimullaşdırıcı tədbirlərin keçirilməsi. 	III rüb 2021-ci il	İqtisadiyyat Nazirliyi	Sərxan Səmədov, Elmar İsayev, İsrayıl İsgəndərov
5.	11.07 İnnovativ şirkətlərin inkişafı	21-ci yer, 64,1 bal	Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən həyata keçirilən sorğuda "Sizin ölkənizdə innovativ fikirləri olan yeni şirkətlər sürətlə inkişaf edirlərmi?" [1 = heç inkişaf etmirlər; 7 = çox sürətlə inkişaf edirlər] sualına cavab.	<p>Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. İnnovativ sahibkarlıq sahəsində hüquqi anlayışları, innovasiya fəaliyyətinin dövlət tənzimlənməsinin prinsiplərini və istiqamətlərini, milli innovasiya sisteminin və infrastrukturunun tərkib hissələrini, innovasiya fəaliyyətinə dövlət dəstəyinin istiqamətlərini müəyyən edəcək "İnnovasiya fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsinin qəbulu ilə bağlı işlərin sürətləndirilməsi; 2. İnnovasiya yönümlü sənaye strategiyası ilə bağlı təkliflərin hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi; 3. İnnovasiya layihələrinin və startapların dəstəklənməsi. 	III-IV rüblər 2021-ci il	İqtisadiyyat Nazirliyi, Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi (NRYTN), Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi, Ədliyyə Nazirliyi	Sərxan Səmədov

6.	11.08 Şirkətlərin dağıcı (riskli) ideyalara meyilliliyi	18-ci yer, 56,6 bal	Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən həyata keçirilən sorğuda "Sizin ölkənizdə şirkətlər riskli və ya radikal biznes ideyalarına nə dərəcədə meyillidirlər?" [1 = heç meyilli deyillər; 7 = çox meyillidirlər] sualına cavab.	<p>Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. İstehsal və xidmət sahələrində fəaliyyət göstərən şirkətlərin global trendlərə və yeni texnologiyaların, o cümlədən rəqəmsal və qənaətcil istehsal texnologiyalarının tətbiqinə meyilliliyinin öyrənilməsi məqsədilə onlar arasında sorğuların keçirilməsi və nəticələri üzrə təhlillər aparmaqla müvafiq təkliflərin hazırlanaraq Komissiyaya təqdim edilməsi; 2. İnnovativ sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi, şirkətlərin rəqəmsal və qənaətcil istehsal texnologiyalarına keçidinin (Digital Business Transformation) stimullaşdırılması məqsədilə müvafiq təkliflərin hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi. 	III-IV rüb 2021-ci il	İqtisadiyyat Nazirliyi, NRYTN, Ədliyyə Nazirliyi	Sərxan Səmədov
7.	12.02 Klasterlərin inkişafı səviyyəsi	30-cu yer, 58,3 bal	Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən həyata keçirilən sorğuda "Sizin ölkənizdə yaxşı inkişaf etmiş və dərin klasterlər (bir-biri ilə əlaqəli məhsul və xidmətlər sahəsində fəaliyyət göstərən firmaların, təchizatçıların, istehsalçıların və müəyyən sahə üzrə ixtisaslaşmış institutların coğrafi təmərküzləşməsi nə dərəcədə geniş yayılmışdır?" [1 = mövcud deyil; 7=bir çox sahədə geniş yayılmışdır] sualına cavab.	<p>Aşağıdakı istiqamətlərdə icraçı qurum tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prioritet iqtisadi sahələr üzrə vəziyyətin təhlil edilməsi və klasterlərin yaradılması üçün əlverişli sahələrin müəyyənəndirilməsi; 2. Klasterləşmənin təşviq edilməsi məqsədilə normativ hüquqi bazanın formalaşdırılmasına dair təkliflərin hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi; 3. Klasterləşmə sahələri və mövcud imkanlarla bağlı sahibkarların məlumatlandırılması və maarifləndirilməsi; 4. Sənaye parklarının və sənaye məhəllələrinin rezidentləri ilə müvafiq təşkilatlar arasında klasterləşmənin təşviq edilməsi. 	III rüb 2021-ci il	İqtisadiyyat Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi	Sərxan Səmədov

8.	12.04 Səhmdarların əməkdaşlığı	23-cü yer, 61,9 bal	<p>Bu göstərici Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən həyata keçirilən sorğuda aşağıdakı 3 sualın orta balı kimi hesablanır:</p> <p>“Sizin ölkənizdə şirkət daxilində insanlar hansı səviyyədə əməkdaşlıq edirlər və fikirlərini bölüşürlər?” [1= heç bir səviyyədə, 7= yüksək səviyyədə];</p> <p>“Sizin ölkənizdə şirkətlər hansı səviyyədə fikir mübadiləsi aparır və innovativ ideyaları bölüşürlər?” [1= heç bir səviyyədə, 7= yüksək səviyyədə];</p> <p>“Sizin ölkənizdə sahibkarlıq subyektləri tədqiqat və inkişaf sahəsində universitetlərlə hansı səviyyədə əməkdaşlıq edirlər?” [1= heç bir səviyyədə, 7= mütəmadi əməkdaşlıq edirlər].</p>	<p>Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurum tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən həmin quruma zəruri dəstəyin göstərilməsi:</p> <p>1. İndikatorla bağlı sahibkarlar arasında sorğuların keçirilməsi, nəticələri üzrə təhlillər aparmaqla müvafiq təkliflərin hazırlanaraq Komissiyaya təqdim edilməsi;</p> <p>2. Biznes etikası və korporativ sosial məsuliyyət barədə təşviqedic, stimullaşdırıcı tədbirlərin keçirilməsi.</p>	III rüb 2021-ci il	İqtisadiyyat Nazirliyi	Sərxan Səmədov, İsrayıl İsgəndərov
----	---------------------------------------	---------------------	--	--	--------------------	------------------------	---------------------------------------

İqtisadi Azadlıq İndeksi

9.	4.2. Investisiya azadlığı	70,0 bal	<p>İndeks xarici investisiyalar üzərində normativ məhdudiyyətləri qiymətləndirir və aşağıda müəyyənləşdirilmiş məhdudiyyətlərə görə müvafiq ballar maksimum mümkün 100 baldan çıxılır.</p> <p>İnvestisiya məhdudiyyətləri:</p> <p>1. Xarici investisiyanın milli analizi (National treatment of foreign investment)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Milli analiz yoxdur, ilkin klassifikasiya – 25 bal çıxılır; • Müəyyən qədər milli analiz, müəyyən qədər ilkin klassifikasiya – 15 bal çıxılır; • Müəyyən qədər milli analiz və ya ilkin klassifikasiya – 5 bal çıxılır. <p>2. Xarici investisiya kodu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Şəffaflıq yoxdur və ağır bürokratiya mövcuddur – 20 bal çıxılır; 	<p>Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:</p> <p>1. Xarici investisiyanın qorunması və xarici investisiyaya tətbiq edilən rejim ilə bağlı ölkə qanunvericiliyinin təhlili və beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi;</p> <p>2. Xarici investisiyaların təhlili, monitorinqi və qiymətləndirilməsi sisteminin yaradılması ilə bağlı təhlillərin aparılması və müvafiq təkliflərin hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi.</p>	II rüb 2021-ci il	İqtisadiyyat Nazirliyi, Mərkəzi Bank, Ədliyyə Nazirliyi	Sərxan Səmədov, Arif Cəlilov, Məryəm Həmidova
----	----------------------------------	----------	--	--	-------------------	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Səmərəsiz siyasətin həyata keçirilməsi və bürokratiya – 10 bal çıxılır; • Bəzi investisiya qanunları və praktikas qeyri-şəffafdır və ya səmərəli şəkildə icra edilmir – 5 bal çıxılır. <p>3. Torpaq mülkiyyəti üzrə məhdudiyyətlər</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bütün daşınmaz əmlak alışına məhdudiyyət vardır –15 bal çıxılır; • Daşınmaz əmlak xaricilər tərəfindən alın bilməz – 10 bal çıxılır; • Daşınmaz əmlakın alışı üzərində bəzi məhdudiyyətlər vardır – 5 bal çıxılır. <p>4. Sektorial investisiya məhdudiyyətləri</p> <ul style="list-style-type: none"> • Çox sayda sektorlarda məhdudiyyət vardır – 20 bal çıxılır; • Bəzi sektorlarda məhdudiyyət vardır – 10 bal çıxılır; • Bir-iki sektorda məhdudiyyət vardır – 5 bal çıxılır. <p>5. Ədalətli kompensasiya olmadan investisiyaların müsadirə edilməsi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Məhkəmə qərarı olmadan geniş yayılmışdır – 25 bal çıxılır; • Bəzi hallarda məhkəmə qərarı ilə geniş yayılmışdır – 15 bal çıxılır; • Geniş yayılmamışdır, lakin bəzi hallarda baş verir – 5 bal çıxılır. <p>6. Xarici valyuta nəzarəti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Əcnəbi və ya rezidentlərin çıxışı yoxdur – 25 bal çıxılır; • Çıxış imkanı olsa da, olduqca məhduddur – 15 bal çıxılır; • Çıxış imkanına bir sıra məhdudiyyətlər qoyulmuşdur – 5 bal çıxılır. <p>7. Kapitalın hərəkətinə nəzarət</p>				
--	--	---	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • Mənfəətin geri qaytarılması baş vermir, bütün əməliyyatlarda dövlətin razılığı tələb olunur – 25 bal çıxılır; • Kapitalın ölkəyə və ya ölkədən kənara hərəkətinə razılıq tələb olunur və bir sıra məhdudiyyətlərlə üzləşir – 15 bal çıxılır; • Əksər transferlər təsdiq edilsə də, bəzən məhdudiyyətlər yaranır – 5 bal çıxılır. <p>Bundan əlavə, təhlükəsizlik problemləri, əsas investisiya infrastrukturunun olmaması, investisiya prosesinə dolayı şəkildə maneə yaradan və investisiya azadlığını məhdudlaşdıran digər dövlət siyasətlərinə görə 20-yə qədər bal çıxıla bilər.</p>				
--	--	--	---	--	--	--	--

Qlobal İnnovasiya İndeksi

10.	3.3.1. Bir vahid enerji istehlakı nəticəsində istehsal olunan ÜDM	47-ci yer, 10,6 bal	<p>1 kq neft ekvivalentində enerji istifadəsi ilə istehsal olunmuş ÜDM-in dəyəri (alıcılıq qabiliyyəti pariteti (AQP) və ABŞ dolları ilə). Məcmu ilkin enerji təchizatı aşağıdakı kimi formalaşır: istehsal+ idxal – ixrac – beynəlxalq dəniz bunkerləri – beynəlxalq aviasiya bunkerləri +/- ehtiyatlardakı dəyişikliklər.</p>	<p>Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. İstehsalda enerji istehlakı ilə bağlı mövcud vəziyyətin və statistikanın araşdırılması; 2. Qənaətcil, o cümlədən enerjiyə qənaət edən texnologiyaların tətbiqi imkanlarının araşdırılması və müvafiq təkliflərin hazırlanması; 3. Enerji istehlakını azaltmaq üçün məlumatlılıq səviyyəsinin artırılması, enerjiden daha səmərəli istifadə edən müəssisələrin stimullaşdırılması mexanizmi ilə bağlı təkliflərin hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi. 	III rüb 2021-ci il	Energetika Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi, Dövlət Statistika Komitəsi, Dövlət Neft Şirkəti	Qumru Cəfərova, Vüqar Ələkbərov
-----	--	---------------------	---	--	--------------------	---	---------------------------------

11.	3.3.2. Ekoloji performans	66-cı yer, 46,5 bal	Ekoloji Fəaliyyətin Effektivliyi İndeksi 180 ölkəni ətraf mühitin vəziyyəti və ekosistemin canlılığı məsələlərini ehtiva edən 10 kateqoriyada birləşmiş 24 effektivlik göstəricisi üzrə qiymətləndirir. Bu hesablamalar ölkələrin müəyyən edilmiş ekoloji siyasət hədəflərinə nə dərəcədə yaxın olduqlarını qiymətləndirməyə imkan verir. İndeks üzrə qiymət 0-dan 100-ə qədər dəyişir, 100 ən yaxşı göstərici hesab edilir.	<p>Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ekoloji performans indikatoru üzrə reytingdə öndə olan ölkələrin təcrübəsinin öyrənilməsinin davam etdirilməsi; 2. Həmin ölkələrin qeyd olunan sahədə müəyyən etdiyi strategiyalara və yanaşmalara uyğun olaraq Azərbaycanda ekoloji göstəricilər sisteminin təkmilləşdirilməsi üçün müvafiq təkliflərin hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi; 3. Ekoloji performans indikatoru üzrə metodologiyanın öyrənilməsi və bununla bağlı təkliflərin hazırlanaraq Komissiyaya təqdim edilməsi. 	II rüb 2021-ci il	Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi, Dövlət Statistika Komitəsi, İqtisadiyyat Nazirliyi	Faiq Mütəllibov
12.	3.3.3. ISO 14001 ətraf mühit sertifikatları	96-cı yer, 0,3 bal	ISO 14001 sertifikatı, bir təşkilatın ətraf mühit üzrə müvafiq imkanlarını artırmaq üçün istifadə edə biləcəyi ekoloji idarəetmə sisteminin tələblərini müəyyənləşdirir. ISO 14001, dayanıqlığın ətraf mühit üzrə təməlinə fayda verməklə, ətraf mühitlə bağlı məsuliyyətlərin sistemli şəkildə idarə edilməsini hədəfləyən təşkilatlar tərəfindən istifadə olunmaq üçün nəzərdə tutulmuşdur. Bu sertifikatın alınması ətraf mühitə və maraqlı tərəflərə dəyər verən ekoloji idarəetmə sisteminin hədəflənən nəticələrinə nail olmaqda təşkilata köməklik edir. Təşkilatın ətraf mühitlə bağlı siyasətinə uyğun olaraq, ekoloji idarəetmə sistemi özündə ətraf mühitin mühafizəsinin artırılması, uyğunluq öhdəliklərinin yerinə yetirilməsi və ekoloji məqsədlərə nail olunmasını ehtiva edir. ISO 14001, ölçüsü, növü və ya formasından asılı olmayaraq, hər bir təşkilat üçün tətbiq	<p>Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Davamlı inkişaf məqsədlərinə uyğun göstəricilər, o cümlədən ətraf mühitin mühafizəsi haqqında hesabatların müvafiq qurumlar və təşkilatlar tərəfindən dürüst təqdim olunmasının təşviqi; 2. Keyfiyyətin idarəedilməsi və ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində ISO sertifikatlarının, o cümlədən ISO 14001 ətraf mühit sertifikatlarının alınmasının təşviq olunması məqsədilə müvafiq təkliflərin hazırlanaraq Komissiyaya təqdim edilməsi; 3. Ekologiya, turizm, dövlət satınalmaları, yeyinti məhsulları və tikinti sahələrinə aid olan qanunvericilik aktlarında müvafiq dəyişikliklərin edilməsi imkanlarının araşdırılması. 	III rüb 2021-ci il	Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi, Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi, Səhiyyə Nazirliyi, Dövlət Turizm Agentliyi, Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi	Faiq Mütəllibov

			<p>edilir və təşkilatın nəzarət edə biləcəyi və ya təsir göstərə biləcəyi fəaliyyətin ətraf mühitlə bağlı istiqamətlərinə, məhsullarına və onun müəyyən etdiyi xidmətlərə də aiddir. Bu sertifikat, hər hansı ətraf mühit üzrə performans meyarlarını müəyyənləşdirmir. ISO 14001, ətraf mühitin idarə edilməsini sistemli şəkildə təkmilləşdirmək üçün tam və ya qismən istifadə edilə bilər. Buna baxmayaraq, bütün meyarlar təşkilatın ekoloji idarəetmə sistemində nəzərə alınmadıqca və istisnasız olaraq yerinə yetirilmədikcə, ISO 14001 sertifikatının uyğunluq tələbləri qəbul edilə bilməz.</p>				
13.	4.2.2. Bazar kapitallaşması, ÜDM-də xüsusi çəkisi	m/y	<p>Bazarın kapitallaşdırılması ("bazar dəyəri" kimi tanınır) siyahıya alınmış yerli şirkətlərin səhmlərinin (bir neçə sinif də daxil olmaqla) dəyərinin müəyyən edilməsidir. Bu siyahıya investisiya fondları, birləşmiş şirkətlər (müxtəlif təşkilatlar tərəfindən bu cür şirkətlərə investisiya qoyulması), səhmdarların maraqlarını müdafiə edən digər şirkətlər daxil edilə bilər. Məlumatlar son 3 ilin nəticələrinin ortalaması əsasında götürülür.</p>	<p>Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Qiymətli kağızlar bazarında listinqi təşviq edəcək əlverişli vergi mühitinin formalaşdırılması ilə bağlı müvafiq təkliflərin hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi; 2. BFB-də listinqdə olan səhmdar cəmiyyətlərin sayının artırılması və ümumilikdə BFB-nin bazar kapitallaşmasının yüksəldilməsi. 	II rüb 2021-ci il	Mərkəzi Bank, İqtisadiyyat Nazirliyi	Arif Cəlilov, Sərxan Səmədov
14.	4.2.3 Vençur kapitalı	m/y	<p>Thomson Reuters şirkəti investisiyanın qoyulduğu yer, investisiya şirkətləri, investor firmaları və vəsaitləri, eləcə də digər məlumatlar əsasında özəl kapital sövdələşmələrinə və hər bir əməliyyata dair məlumatlar təqdim edir. Məlumatlar toplusu ölkələr üzrə korrespondentlərlə keçirilmiş sorğu əsasında yerli investisiya şirkətləri tərəfindən il ərzində aparılmış vençur əməliyyatları əsasında müəyyənləşdirilir.</p>	<p>Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vençur fondları və vençur şirkətlərinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi ilə bağlı beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi və bu sahədə normativ hüquqi bazanın yaradılması; 	IV rüb 2021-ci il	İqtisadiyyat Nazirliyi, Mərkəzi Bank, Maliyyə Nazirliyi, İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu, Ədliyyə Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, NRYTN	Sərxan Səmədov

				<p>2. KOS subyektlərinin beynəlxalq ticarət əməliyyatları üçün maliyyə xidmətlərinin genişləndirilməsi və birbaşa xarici investisiyaların təşviqi ilə bağlı təkliflərin hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi;</p> <p>3. Beynəlxalq qiymətli kağızlar bazarı agentlikləri ilə əməkdaşlıq imkanlarının araşdırılması.</p>			
15.	5.3.4 Birbaşa xarici investisiyalar, xalis daxilolmalar	16-cı yer, 7,3 bal	<p>Birbaşa xarici investisiya investorun özünün fəaliyyət göstərdiyi ölkədən fərqli bir ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisədə davamlı idarəetmə marağı (səsvərmə səhmlərinin 10 faiz və ya daha çox hissəsi) əldə etməsi üçün ən son 3 ilin xalis ortalama investisiya məbləği deməkdir. Bu kapital investisiyanın, gəlirlərin təkrar yatırımının, digər uzunmüddətli kapitalın və tədiyə balansında göstərilən digər qısamüddətli kapitalın məcmusunu əks etdirir. Bu sıralama xarici investorlar tərəfindən müvafiq iqtisadiyyata xalis investisiya axınını göstərir və ÜDM-ə bölünür.</p>	<p>Biznesə başlama, investisiya azadlığı və investorların maraqlarının qorunması, xarici ticarət əməliyyatlarının asanlaşdırılması, əmək bazarında çevikliyin təmin edilməsi və əqli mülkiyyət hüquqlarının müdafiəsi məsələləri üzrə təhlillərin aparılması, qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflərin hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi ilə bağlı icraçı qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi.</p>	IV rüb 2021-ci il	İqtisadiyyat Nazirliyi, Mərkəzi Bank, Ədliyyə Nazirliyi	Sərxan Səmədov, Arif Cəlilov, Məryəm Həmidova
16.	6.3.4 Birbaşa xarici investisiyalar, birbaşa xarici investisiya axını ÜDM%-lə	8-ci yer, 5,6 bal	<p>“Birbaşa xarici investisiyalar” son üç ildə iqtisadiyyata qoyulmuş birbaşa investisiya axınları üzrə ortalama göstəricidir. Bu səhmdar kapitalı, qazancın yenidən investisiyası və digər növ kapitalın cəmidir. Birbaşa investisiyalar, bir ölkənin rezidentinin digər ölkənin rezidenti olan şirkətin idarə edilməsində əhəmiyyətli dərəcədə təsir, yaxud nəzarət imkanı əldə etdiyi sərhədlərarası investisiya qoyuluşu kateqoriyasıdır. Səsvərmə hüququna malik olan adi səhmlərin 10 və ya daha çox faizinə sahiblik birbaşa investisiya əlaqələrinin mövcudluğunu</p>	<p>Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:</p> <p>1. Xarici ölkələrdə həyata keçirilən investisiya layihələri, o cümlədən dövlət satınalmalarında Azərbaycan şirkətlərinin iştirakının artırılması imkanlarının araşdırılması və müvafiq təkliflərin hazırlanaraq Komissiyaya təqdim edilməsi;</p>	II rüb 2021-ci il	İqtisadiyyat Nazirliyi, Mərkəzi Bank	Sərxan Səmədov, Arif Cəlilov

			müəyyənləşdirən meyardır. Bu məlumatlar müvafiq ölkədən digər ölkələrə qoyulan investisiyaları göstərir və ÜDM-ə bölünür.	2. Xarici ölkələrin, xüsusilə region ölkələrinin investisiya mühiti və orada xarici investisiyalara tətbiq edilən rejim, həmin ölkələrdə həyata keçirilən investisiya layihələri və dövlət satınalmaları barədə Azərbaycan şirkətlərinin məlumatlandırılması üçün informasiya portalının yaradılması ilə bağlı təkliflərin Komissiyaya təqdim edilməsi.			
Yerli və beynəlxalq qurumlarla əməkdaşlığın gücləndirilməsi							
17.	Bütün aidiyyəti indikatorlar	-	-	Beynəlxalq reytinglər üzrə sorğularda iştirak edən şirkətlərlə (rezident və qeyri-rezident) müvafiq sahədə mütəmadi əməkdaşlığın təmin olunması	Mart-aprel 2021-ci il	Bütün aidiyyəti qurumlar	İşçi qrupun bütün üzvləri
18.	Bütün aidiyyəti indikatorlar	-	-	Hesabatı hazırlayan ekspert və ya qiymətləndirmə qrupu ilə əməkdaşlığın qurulması və ölkədəki mövcud göstərici və ya qanunvericilik tələbi barədə dəqiq məlumatların Biznes mühiti və beynəlxalq reytinglər üzrə Komissiyanın Katibliyi ilə razılaşdırılmaqla onlara çatdırılması	Mart-aprel 2021-ci il	Bütün aidiyyəti qurumlar	İşçi qrupun bütün üzvləri